Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia: Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannecker, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 168.—Anul LVIII. Braşov, Sâmbătă, 29 Iulie (10 August) 1895.

Şovinism idiot.

Braşov, 28 Iulie v. 1895

Pe când lumea politică europénă este atât de preocupată de nesiguranţa situaţiunei şi de marile evenimente, ce se prepară în ascuns, pe atuncĭ politicianii maghiarĭ se fac a nu vedé, a nu audi nimic şi, urmându-şĭ calea lor cea vechiă, pare că ar căuta în adins ocasiunile, de-a se isola pe sine şi de a-şĭ contrage odiul lumei culte prin profesarea celui mai ridicul şovinism şi netoleranţă de rassă.

Avem înaintea nóstră numĕrul mai recent al unei foi guvernamentale unguresci, care în articulul sĕu de fond pledéză nu mai puţin, decât pentru prefacerea cârciumelor, cafenelelor, stabilimentelor balneare şi a tuturor întreprinderilor comerciale de pe întinderea „globului maghiar" în tot atâtea ateliere de maghiarisare.

Vorbim despre „Kolozsvár", care în Ardeal figuréză ca cea dintâi fóiă unguréscă guvernamentală. După ce susţine, că şovinismul, cu care Maghiarii stărue sĕ propage limba şi sentimentul maghiar, „nu este o apucătură bolnăviciósă, nicĭ un capriţiu de prisos", ci o „cestiune de esistenţă" pentru ei, fóia unguréscă constată cu mulţumire, că pe terenul politic şi cultural Ungurii, în ceea ce privesce maghiarisarea, „îşĭ împlinesc datoria destul de bine". Cu atât mai rĕu însĕ stă lucrul cu cârciumele. Aicĭ chelnerii vorbesc între sine mai mult nemţesce; décă un strein întră în restaurant, chelnĕrul îl agrăesce în limba acestuia, ba — audĭ minune,—chiar şi listele de bucate sunt scrise în unele locurĭ şi în limba germană!

Fóia unguréscă dice, că aceste apariţiunĭ sunt „scandalóse şi revoltătóre". Restaurantul şi cafenéua sunt cele mai cercetate locurĭ de întrunire şi de aceea ar dori, ca aceste locurĭ, „importante din punct de vedere naţional", sĕ aibă caracter deplin maghiar. Conjură, decĭ, pe toţĭ cârciumarii şi chelnerii, ca sĕ pună şi ei umĕrul la carul maghiarisărei.

Trebue că s'a înglodat tare acest car, décă *boii*, ce'l trag, au ajuns sĕ fiă avisaţĭ la ajutorul chelnerilor.

Suntem dedaţĭ a audi ast-fel de lucrurĭ din partea Maghiarilor şi n'avem sĕ ne speriăm de loc. Publicul cu greu se va puté hotărî sĕ înveţe limba chelnerilor, dér nicĭ chelnerii înşi-şĭ nu se vor prea simţi îndemnaţĭ de-a da ascultare vocei guvernamentale a lui „Kolozsvár", căcĭ de, ei au mai multă independenţă, ca cei ce se află pe „terenul politic şi cultural", unde trebile se fac la poruncă.

Cu tóte acestea, faptul e caracteristic, căcĭ arată miopia politicianilor maghiarĭ, carĭ nicĭ adĭ, când tótă lumea îi urgisesce pentru netoleranţa şi esclusivismul lor fanatic, nu s'au deşteptat din somn.

Resultatul nu póte fi altul, decât că în astfel de împrejurărĭ locuitorii nemaghiarĭ vor fi siliţĭ a încungiura tot mai mult orĭ-ce puncte de întâlnire cu aceştĭ idioţĭ şoviniştĭ şi vor căuta a-şĭ strînge tot mai tare rêndurile între sine şi între cei de-o sórte cu ei, ér Maghiarii vor rĕmâné şi mai mult isolaţĭ nu numai de lumea dinafară, înaintea căreia atât de mult s'au deochiat, ci şi de toţĭ conlocuitorii lor nemaghiarĭ, carĭ au o consciinţă de sine.

Voce catolică despre Congres.

Fóia catolică unguréscă „*Magyar Néplap*" publică privitor la Congresul de mâne un articol, pe care îl reasumăm în următórele:

La început articolul polemiséză cu foile jidano-maghiare, carĭ strigă în gura mare, că Congresul trebue oprit. Oprirea acésta însĕ s'ar puté face numai pe cale ilegală, nicĭ odată însĕ în formă legală. Spunênd, că décă legea dă drept de liberă întrunire unui cetăţén, atuncĭ trebue sĕ i-se dea şi altuia, continuă ast-fel:

„Românii, Slovacii, Sêrbii iau parte frăţesce cu noi la sarcinile statului. Fiiĭ lor sunt în armata maghiară. In cas de rĕsboiu ei luptă într'o liniă cu fiiĭ noştri; ei îşĭ espun trupul puterei glonţului şi vîrfului baionetei în interesul patriei maghiare. Condica lor de dare adeveresce, că ei îşĭ varsă filerii în visteria maghiară, tocmai ca şi noi. N'ar fi déră un lucru fără consciinţă, că pe când ei pórtă într'un rênd cu noi jugul statului, sĕ-i eschidem dela isvorul rĕcoritor al drepturilor? Nimenĭ în patria acésta nu este iertat sĕ fiă sclav. Timpul sclăviei a trecut. Suntem într'o formă cetăţenĭ liberĭ toţĭ: Maghiarĭ, Germanĭ, Slovacĭ, Sêrbĭ, Românĭ. Ceea-ce unuia îi este iertat, altuia nu-i póte fi oprit; ceea-ce dă legea unuia, altuia nu-i póte denega forţa brută. Décă Maghiarii, socialiştii, guvernamentalii, catolicii etc. ţin adunărĭ libere, atuncĭ cu ce suflet s'ar puté interdice acésta Românilor, Slovacilor, Sêrbilor, carĭ, ce-i drept, după limbă nu sunt Maghiarĭ, însĕ din punct de vedere al cetăţăniei de stat sunt tocmai aşa Maghiarĭ, ca Dobriţinenii? Dreptate numai, cinstiţĭ domnĭ jidanĭ!

„Nisuinţele contrare statului trebue ce-i drept împiedecate, însĕ cine póte sĕ prejudece conferenţa naţionalităţilor? Dór' nicĭ nu scim, că ce voesc! A cere, a-şĭ aşterne dorinţele îi stă în drept fiă-căruia, chiar şi în Honolulu. Sĕ-i ascultăm mai întâiu, că ce voesc, şi décă cererile lor sunt echitabile, *sĕ le împlinim*. Nu ne temem a mărturisi, *că ei au pretensiunĭ îndreptăţite şi echitabile*. Fóia guvernamentală „*Nemzet*" scrie, că nu trebue sĕ te dai îndĕrĕpt chiar nicĭ dela nedreptate, când e vorba de interesul statului. Buci-ne numai o ast-fel de dogmă morală „Nemzet" şi ţină-şi-o pentru ea. Mirósă grozav a Talmud. Noi ţinem cu Evangelia, care nicĭ odată nu permite nedreptatea. Că la cei din partida guvernului ţînta sfinţesce mijlócele, o scim fórte bine....

„Ţinem de-o greşélă periculósă oprirea plănuitei adunărĭ. Trebue sĕ ascultăm pe naţionalităţĭ, ca sĕ scim, ce vréu; şi décă pretensiunile lor sunt echitabile, sĕ nu ne temem a-le împlini. Décă însĕ nu sunt echitabile, trebue sĕ le spunem fără de nicĭ o patimă: „amicilor, voi nu vreţĭ egalitate basată pe drepturĭ, ci privilegii. Acestea contrariându-se cu principiul egalităţii, nu vi-le putem da". Atuncĭ apoì putem privi liniştiţĭ şi împrejurarea, décă cu plângerile lor vor merge înaintea tribunalului strĕinătăţii...

„Ce folos va avé însĕ statul, décă va opri Congresul naţionalităţilor? Nimic! Ce-am câştigat? Nimic! Şi ce au pierdut naţionalităţile? Nimic! Se vor retrage altunde-va, merg pe teritoriu strĕin, de pildă în Elveţia, şi-l vor ţiné acolo. Numai cât atuncĭ Congresul va fi cu mult mai pasionat, şi Europa va dice: e déră adevĕrat, că Ungaria asupresce pe naţionalităţĭ, căcĭ étă, ele au trebuit sĕ mérgă în strĕinătate, ca sĕ se înţelégă asupra stării lor.

„Foile jidano-liberale numesc *órbă cutezare* faptul, că drept loc al Congresului au ales Budapesta. Intr'adevĕr, ce vorbă şuchiată e acésta? Dinpotrivă, acésta e o dispoziţiune *fórte înţeléptă şi patriotică*. Prin acésta au *recunoscut* capitala de punct central, de teritoriu, care e cel mai vrednic pentru a-se ţiné în el adunărĭ regnicolare. Prin acésta ei se mărturisesc, ca fii ai patriei *maghiare*, fiind-că doresc a-se întâlni în inima patriei *maghiare*, de bună sémă pentru-ca sĕ arate, cum bate inima lor acolo, ér nu în Bucurescĭ, Moscva, orĭ Belgrad. Séu dóră ar fi fost mai bine, décă ar fi ales, ca loc de întrunire Turoţ-St.-Mărtinul, orĭ Blaşiul? De acésta s'ar fi bucurat mai mult liberalismul-jidan! Noi însĕ nu.

„Nu cunóscem programul lucrărilor Congresului, dér audim şi scim, că un punct al lui este *a adresa o rugare către regele în cestiunea graţiării conducĕtorilor românĭ osândiţĭ*. Pe cum se vestesce, cu privire la acésta vor face propunere toţĭ Slovacii şi Sêrbii.

„A trecut un an, de când figurile conducĕtóre române au fost osêndite la temniţă prin *sentinţă draconică nemilosă*. Deu, ar fi avut până acum ocasie guvernul, sĕ chibzuéscă, că acéstă *sentinţă neumană* nu este spre onórea justiţiei din Ungaria, şi el ar fi trebuit sĕ iniţieze fapta graţiărei. Insĕ d-l Bánffy se pricepe numai la hĕbĕucii. Va face însĕ acésta Congresul naţionalităţilor. Şi corect. E timpul, ca con-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Strălucire dispărută.

Limbuţii din Tuilerii.

De *Aug. Scheibe*.

(Fine)

Décă aceste şi alte afacerĭ ale dilei erau isprăvite, împĕrătésa adeseorĭ abia mai avea încă timp sĕ se îmbrace pentru cina, care era fics la 7 óre şi jumĕtate.

In dilele, în carĭ luau parte la masa de curte numai persónele aparţinĕtóre „serviciului de onóre," împĕrătésa, care în apartimentele sale private purta de regulă numai mătasă netedă şi négră, schimba acéstă toaletă de casă cu o haină cu trenă din catifea închisă, séu din atlas de colóre strălucitóre. Dênsa îşĭ punea numai fórte puţine podóbe; nicĭ-odată însĕ nu uita primul dar al împĕratului, o fóiă de trifoiu din smaragde şi diamante, precum şi cele 5 inele la degetul al patralea, dintre carĭ fiă-care îi amintea un insemnat eveniment din viéţa sa şi pe carĭ nicĭ-odată nu le lua jos.

Impĕratul, care tot-déuna arăta cel mai mare respect şi atenţiune faţă de soţia sa, o aducea la masă din odăile sale. La masă, înalta pĕreche şedea lângă oltaltă, împĕrătescul prinţ, care începênd cu al optulea an al etăţii sale, mânca împreună cu părinţii sĕi, îşĭ avea locul la stânga împĕratului.

La cafea, care se servia în aşa numita sală a lui Apollo, mesenii îşĭ petreceau în mod fórte negenat. Impĕratul conversa vioiu cu domnii şi damele presente, ér după aceea lua de regulă vre-unul dintre micile jocurĭ de cărţĭ, pe carĭ le ţinea la îndemână spre a se recrea, ér împĕrătesa îi urma.

Din când în când, spre a amusa pe prinţ, întréga societate se aduna, după obiceiul de-atuncĭ, la o partie de lotto. Vre-un alt joc nu s'a jucat nicĭ-odată în Tuilerii. Pe la 10 óre se lua o tavă de ceaiu, pe care o pregăteau damele împĕrătesei în sală. Impĕratul se retrăgea de obiceiu imediat după aceea, în vreme-ce împĕrătésa mai petrecea cel mult 1—1½ óre într'o conversaţiune fórte vióie, spre a se da apoi şi dênsa odihnei.

Indată-ce bătea douĕ-spre-dece óre, porţile Tuileriilor se încuiau. Orĭ-cine voia sĕ mai ésă şi sĕ intre, trebuia sĕ se legitimeze şi sĕ-şĭ anunţe numele a doua di diminéţa căpitanului castelului.

Peste tot, nicĭ o mĕsură preventivă pentru siguranţa personală a Majestăţilor Lor nu se trecea cu vederea. Aşa, afară de garda militară, care dilnic se schimba şi dilnic primia o altă parolă, se mai afla în Tuilerii chiar şi un numĕr óre-care de poliţiştĭ secreţĭ. Bine îmbrăcaţĭ şi nedeosebindu-se întru nimic de ceilalţĭ domnĭ, ei obicinueau sĕ stea în grupurĭ pe sub principalele portalurĭ, şi după aparinţă sĕ discute fără grije unii cu alţii, în timp ce cu ochĭ de Argus scrutau pe cei ce eşiau şi intrau.

Décă împĕratul, — care călĕtoria mai des într'o uşurică trăsură, însoţit numai de un singur domn din suita sa, — părăsia palatul, atuncĭ între publicul, care în atarĭ momente se aduna de obiceiu înaintea portalului, se aflau érăşĭ mulţime de poliţiştĭ în haine civile. Se putea sci apoi cu siguranţă, că în curênd după plecarea trăsurei împĕrătesă, are sĕ urmeze la o mică distanţă o altă trăsură, care ascundea pe şeful poliţiştilor secreţĭ ai siguranţei, carĭ erau postaţĭ de-alungul drumului, pe care şi-'l lua supremul cap al statului. Intre aceştĭ ómenĭ se distinse îndeosebĭ un corsican cu numele Alexandria, care devotat împĕratului, cu credinţa unui câne se ţinea în apropierea lui, aşa încât unde apărea el, îndată se putea deduce tot-déuna imediata ivire a stăpânului sĕu. Alexandria a fost acela, care zădărnci atentatul plănuit de Pianori şi care în îngrozitórea séră a atentatului lui Orsini (14 Ianuarie 1858) în strigătul răniţilor şi în loviturile de spaimă ale cailor căduţĭ, răpi aprópe cu forţa pĕrechea împĕrătéscă din sdrobita trăsură şi o puse în siguranţă.

ducĕtorilor sĕ li-se deschidă uşile temniţelor.

„Avem un cuvênt şi cătră convocătorii Congresului. Sĕ fiă cu grije la aceea, ca faţă cu bănuelile rĕspândite, sĕ dea espresiune deschisă şi hotărîtă apartinerei lor la statul maghiar. Congresul sĕ servéscă de prilej şi la aceea, ca sĕ dea o desminţire causei de *nepatriotism*. Sĕ protesteze contra învinuirei, că activitatea lor ar fi normată de tendinţe nepatriotice. Sĕ declare, că deşi nu sunt Maghiarî după limbă, sunt însĕ cetăţenî maghiarî, şi vréu sĕ rĕmână pentru tot-déuna ca atarî. (Minunat program — Culeg.)

„Décă vor face acésta, atuncî victoria causei lor e pe jumĕtate asigurată“...

Voce germană despre Congres.

Dintre mulţimea de diare, carî au scris articulî asupra Congresului de mâne, merită o deosebită atenţiune, ceea-ce scrie diarul *„Deutsche Volksblatt“* din Viena, care dice între altele:

„Salutăm cu bucurie, că convocătorii Congresului au ajuns în sfîrşit la convingerea, că *politica Memorandelor şi a plângerilor* într'un stat, ca Ungaria, *nu duce la scop*, şi că naţiunile nemaghiare de sub Coróna Sf. Stefan numai aşa pot sĕ-şî recâştige drepturile, décă se vor organisa politicesce şi astfel unite vor păşi contra maghiarismului. Ele au stat prea mult departe de arena politică (De parlament? — Culeg.)

„Scim sĕ apreciăm greutăţile şi piedecile, carî se pun în Ungaria acelora dintre nemaghiarî, carî voesc sĕ între în parlament. Legea electorală maghiară şi esecutarea ei este o ironiă pentru noţiunea libertăţii cetăţenescî...

„Este o lucrare uriaşe, de care s'au apucat Românii, Sêrbii şi Slovacii din Ungaria. Ea însĕ trebue începută, décă voesc ei sĕ-şî creéscă o altă sórte. Noi regretăm, că Saşii transilvănenî nu iau şi ei parte la ea. Ei ar trebui sĕ ajungă odată la consciinţa, că e atât în interesul lor propriu, cât şi în interesul poporului german din monarchia nóstră, sĕ sdrobéscă odată hegemonia maghiarismului.

Afacerea-Iancu.

Sibiiu, în August 1895.

(Fine.)

La anul 1881 un trimis al diarului „Pesti Naplo“, în Abrud, a constatat în faţa locului cele scrise de d-l Iosif Sterca Şuluţiu, care, ca martor ocular, îl luase pe Iancu în apărare în „Memoriile“ sale, în contra unor insulte nedemne.

Cred, că voi avé ocasiune, a vĕ împărtăşi tóte dovedile memorabilului recurs amintit.

Acum de-ocamdată Vĕ trimit atestatul dat de d-l Şuluţiu, ca martor clasic. Acesta, în traducere românéscă, urméză mai jos.

Corespondentul.

Atestat.

Subscrisul, după cea mai bună a mea cunoscinţă şi consciinţă adeveresc, că, în 10 Maiu 1849, cu ocasiunea, când cetatea Abrud a fost prăpădită, Maghiarii, mai ales femei şi copii, la casa părinţilor mei au căutat şi aflat scut, în contra furiei poporului.

Părinţii mei, eu şi fraţii mei, între cele mai marî sforţărî i-am adus pe acei refugiaţî neferiociţî, împreună cu aceia, pe carî i-am întêlnit în drum, şi i-am luat sub scutul nostru, în biserica gr. cat., unde tatăl meu era prim-epitrop, precum se dovedesc tóte aceste şi prin descrierea, ce se află în foiţa diarului „Pesti Naplo“ din 31 August 1881 Nr. 238, apoi prin atestatul (Promemoria) fostului jude din Abrud sat, George Borza de dato Abrud în 14 Februarie 1892.

In scurt timp a sosit şi Iancu, comandantele Românilor acolo, şi a dispus, ca refugiaţilor sĕ nu li-se întêmple nicî un rĕu. Altcum nicî altarul, nicî casa lui Dumnedeu nu i-ar fi putut mântui de furia poporului

Tóte acestea le-am publicat eu în „Memoriile“ mele apărute în anul 1877, cu cea mai severă imparţialitate.

Iancu 'mi-a fost conşcolar, ér tatăl meu superiorul acelui ţinut; am avut decî ocasiune destulă de a'l cunósce şi studia pe Iancu; declar dér, cu tótă hotărîrea, că Iancu, ca un bărbat human, onest, cu inimă nobilă, cu caracter, s'a bucurat nu numai de simpatiile Românilor, dér şi de ale Maghiarilor. Astfel s'a purtat Iancu şi în rĕsboiul de tristă aducere aminte din anul 1848/9.

In acest înţeles au scris despre Iancu toţî scriitorii maghiarî, carî se stiméză pe sine, carî nu pentru aceea scriu, ca stupida canalie sĕ-i aplaudeze, ci pentru aceea, ca sĕ transmită posterităţii un fidel tablou, din care atât amicii, cât şi inimicii, sĕ tragă învĕţĕmênt.

In acest înţeles s'a pronunţat despre Iancu fostul meu amic din tinereţe, renumitul Vasvàri Pali, cu care împreună am petrecut în Budapesta memorabilele dile din luna lui Martie 1848.

Cercetându-mĕ pe mine în casa părinţilor mei în Abrud, în luna lui Maiu 1848, Vasvári Pali, Vidács János, Lisznyai Kalmán şi Ilustritatea sa membrul casei magnaţilor, încă în viaţă, domnul Gajzágo Salamon (matadorii tinerimei maghiare din acea epocă); apoi pe Vasvari, la dorinţa lui proprie, l'am condus la Vidra, la Iancu.

Dialogul purtat de aceştî doi tinerî distinşî, se află reprodus în „Memoriul“ meu....

In luna lui Iulie 1849, Vasvári, în fruntea legiunei maghiare, numită „Bocskay csapat“, a întreprins o campanie în contra lui Iancu, a cădut însĕ în munţî (la Fântânele) Inelul aflat la el a fost dus mai târdiu la Iancu; despre acest inel am descoperit eu însu-mî, că acel inel cu inscripţiunea „15 Martie 1848“ este inelul ce i-s'a dat lui Vasvári de către damele din Budapesta, ca semn, de stimă şi suvenire. Prin urmare, că comandantele Maghiarilor a fost acel Vasvári, care cercetase pe Iancu.

La audul acestora Iancu esclamà: „Dece anî aşî fi dat din viaţa mea, décă mi-l'ar fi adus în viaţă înaintea mea; daună de el, ce tînĕr escelent a fost“.

Monumentul lui Vasvári, ridicat la locul catastrofei (unde el împreună cu armata lui au cădut) în mijlocul românimei, stă neatacat de nimenî; un singur Român nu dice despre el, că el ar fi fost „Căpitan de bandiţî“.

Hanc veniam damus, petimusque semper vicissim!

Sibiiu, în 30 Iulie 1895.

(L. S.) **Iosif Sterca Şuluţiu,**
consilier de tribunal i/p.

SCIRILE DILEI.

— 28 Iulie.

Din Têrgu-Jiu ni-se scrie, că şi din partea cetăţenilor fruntaşî ai acelui oraş 'i s'a trimis Escelenţei Sale Metropolitului *Mihalyi* o frumósă adresă cu ocasiunea instalărei. Textul adresei începe astfel:

„Escelenţă!

„Cuprinşî de sentimentele cele mai plăcute, la numirea Escelenţei Vóstre în scaunul metropolitan de Alba-Iulia-Făgăraş, venim a Vĕ ura bună sosire pe acest scaun şi a Vĕ dori Sĕ-l ocupaţî mulţî anî spre fericirea credincioşilor şi spre înaintarea poporului român, al cărui cap sunteţî de acum.

„Dorinţa cea mai ferbinte ne este, în aceste momente critice, prin carî trece naţiunea românéscă, ca Escelenţa Vóstră sĕ închege o legătura adevĕrat frăţéscă şi durabilă între conducĕtorii, inteligenţa şi poporul nostru, ca astfel nu numai în credinţa creştinéscă, ci şi în răspândirea adevĕratei culturî românescî, a bunei stărî morale şi materiale, în propăşirea sciinţei şi a jertfirei de sine, sĕ daţî o nouă direcţiune sănĕtósă, intensivă şi temeinică acestui popor de vécurî greu încercat.“ etc.

Adresa era scrisă cu litere caligrafice în colorî, pe hărtia moyen-age.

—o—

Cărţi românescî oprite în şcóle. Ministrul unguresc de culte şi instrucţiune publică, a adresat cătră tóte institutele de învĕţământ un ordin, prin care opresce folosirea în şcóle şi în bibliotecî a următórelor cărţî şi recvisite române. 1) Manliu: „Curs de stil şi composiţiune“ (Stilistica) Bucurescî 1885; 2) Negoescu: „Retorica“ Ploescî 1883; 3) Zota „Ortodoxul“ fóiă eclesiastică, anul 1880; 4) „Almanachul Românului“, Bucurescî 1891; 5) Lăzăreanu: „Amorul meu“ cea mai nouă colecţiune de cântece noi şi vechî, Bucurescî 1889; 6) „Carte de cetire“, prelucrată de o asociaţiă de învĕţătorî, Bucurescî 1877; 7) Hasnaş: „Biserica şi şcóla“, revistă periodică; 8) Negruzzi: „Convorbirî Literare“, Nr. dela 1 Iunie; 9) Ighel: „Melancolie“, versurî, Bucurescî 1892; 10) Bolintineanu: „Legende nouĕ“, Bucurescî 1890; 11) Oeconomu: „Cronicî şi Legende“, Craiova 1893; 12) Petrescu: „Schiţe şi amintirî“, Craiova 1893; 13) Mândrescu: „Doina“, conferinţă ţinută la Ateneul din Bârlad 1893; 14) Daniil: „Culegere de poesii şi legende populare“, Iaşî 1893; 15) Nicolescu: „Posiţiunea şi drepturile Metropoliţilor românî“, Bucurescî 1892; 16) Şăineanu: „Autorii românî modernî“, Bucurescî 1891 şi Urechiă V.: „Legende române“ Bucurescî 1891. — Acesta este lungul catalog de cărţî şi reviste române, pe carî a pus ochii ministrul Wlassics şi pe carî, în nisce momente de supreme spasmurî şoviniste, le-a vĕdut „periculóse“ pentru şuchiata „ideiă de stat maghiar“. Foile ungurescî înregistréză cu bucuriă acéstă disposiţiune „salutară“ a ministrului unguresc de „culte“. O înregistrăm şi noi cu legitimă indignaţiune, avênd însĕ firma credinţă, că orî cât miniştri ungurescî ar voi sĕ despóie şcólele şi bibliotecele române de mijlóce literare şi de luminare, încercările lor vor rĕmâné nisce absurde şi barbare mĕsurî ale scârbosului şovinism maghiar.

—o—

Din fantasiile lui „Magyar Hirlap“. Organul lui Iuliu Horváth scie sĕ se facă adese-orî interesant prin scirî de — „sensaţiă“. In numĕrul sĕu de adî spune, că la Congresul naţionalităţilor mulţî Românî din Braşov au plecat la Budapesta sub conducerea d-lui *Diamandi Manole*, şi că *„Saşii verdi“* încă nu rĕmân fără representanţî.....

—o—

Incheerea matriculelor bisericescî. Ministrul de culte *Wlassics* a dat o ordinaţiune organelor subalterne, sĕ provóce pe purtătorii de matricule bisericescî (preoţî), ca cu finea lui Septemvre se închie matriculele şi sĕ dea exemplarele autentice oficiilor administrative. Ordinaţiunea e de următorul cuprins: „Cu acésta ordinaţiune am recercat tot-odată şi pe superiorităţile eclesiastice, ca sĕ îndrumeze pe subalternii sĕi, a închea cu finea lui Septemvre matriculele purtate de dênşii, şi a transpune esemplarele îndatinate autorităţilor administrative încă pe la mijlocul lui Octomvre, conform palagrafului 1 din art. de lege XXIII din 1867. Din motivul acesta recerc pe oficiile administrative, că întru cât nu vor sosi esemplarele numite în prima jumĕtate a lunei lui Octomvre, trimiterea acelora se fiă legată de un anumit termin, a cărui neobservare sĕ mi-se facă mie cunoscută, spre ulterióra procedere.“

—o—

Cununiă. In 29 Septemvre n. va avé loc în biserica gr. cat. din Beiuş cununia d-şórei Elena *Boiţ* cu d-l Michail *Pavel* — Felicitările nóstre!

—o—

Un întreprindĕtor asasinat. Că ce stărî sunt adî în Europa cultă, unde am ajuns cu capitalismul şi cu lucrul de fabricî, ne arată fórte bine următorul cas întêmplat în Budapesta. *Chászár* Károly fusese timp mai îndelungat aplicat în serviciul firmei: *„Deutsch şi Haas“* ca inspector de pădurî. De-odată ca din senin se pomenesce prin luna lui Decemvre, că fără de altă întrebare i-se dă drumul, fără de-a i-se asigura vre-o pensiă cât de mică sĕu cel puţin o escontentare. El ajunge pe drumurî. Ba ce 'i mai mult, sĕrmanul om a fost silit sĕ iee bani dela bancă pentru a nu muri de fóme el şi cu întréga-i familiă. Nicî o mirare, dér, décă ajunge omul la extrem. Rugările cu buna nu au avut nicî un efect la Jidanii sus-numitei firme. A trebuit sĕ se aplice forţa. Chászár a pătruns cu tăriă în cancelaria comproprietarului firmei *„Deutsch şi Haas“* şi a pretins despăgubire de 4000 fl. Jidanul rĕspunse

---

Décă era vr'un bal în locuinţa privată a unor personagii înalte, şi décă împĕratul şi împĕrătésa promiseră, că vor participa, atuncî mĕsurile prevenite de siguranţă se duplicau.

La sĕrbărî de măscî şi de costumurî fiă-care óspe, înainte de întrare, trebuia sĕ-şî rĕcoréscă masca şi numĕroşî membri ai poliţiei secrete steteau la întrare, se amestecau între óspeţî, sĕu chiar presentau, îmbrăcaţî ca servitori, mijlóce de rĕcorit.

Impĕrătésa eşia aprópe tot-déuna în trăsură deschisă, cu patru cai, însoţită de jockey şi visitii în livrele verdî şi aurite. Ea făcea prin acésta o impresiune de mare eleganţă, deşi în aceste preâmblărî cu trăsura obicînuia sĕ îmbrace peste îndatinata-i haină de casă, numai o manta, de-altfel fórte elegantă, şi sĕ-şî pună o pălărie cu totul nĕuă, şi asemenea hainei. Ea mulţămia surîdênd şi cu un graţios compliment publicului, ce o saluta. Când trecea prin pórta de eşire, dênsa era aprópe tot-déuna, precum se părea, ocupată cu copciile mănuşilor ei fórte inguste, o mică greşélă acésta contra etichetei, ceea ce adese-orî s'a observat şi comentat.

Şi dênsa era tot-déuna şi pretutindenî încungiurată de poliţiştî secreţî. Micul prinţ, décă eşia la preumblare cu guvernanta sa, ér mai târdiu cu crescĕtorul sĕu, era însoţit de o escortă militară, pe care o aflară de necesară pentru siguranţa sa.

Décă ne reîntórcem la revista apartamentelor împĕrătescî, atuncî imediat ar urma cele trei ferestri înalte şi boltite ale odăii sale de îmbrăcat, care era împraunată prin podóbe şi tuburî de vorbit cu spaţiurile de garderobe, carî erau situate acolo şi se pot încă recunósce, şi despre a căreia întocmire s'au povestit cele mai minunate istorisirî, carî mai târdiu se presintară, ca poveştî isvorite din fantasia poporului. Chiar vana de argint a împĕrătesei recădu în imperiul fabulei, din care isvorise. După aceste spaţiurî urma odaia de durmit de odinióră, a căreia pompă incomodă şi greóiă, dênsa de mult o înlocuise cu ticna unei odăi mai simple. Incă mult timp după arderea palatului, se vedeau aicî pîrlitele gardine de purpur ale patului şi ţurţurii şi ciucurii lui de aur fâlfâind în aer.

Intre ambele aceste două marî odăi era situată mica odae de durmit a împĕrătesei, care îndĕrĕtul unor uşî mobile ascundea un altar. In acest loc ascultă regenta, în diminéţa premergĕtóre fugei sale, liturgia, ultima liturgiă, care peste tot mai avea sĕ fiă oficiată în Tuilerii.

Conducĕtorul comunardilor, Bergeret, decretă în 22 Mai 1871 dĕrîmarea palatului şi mĕcelarul Bénot luà asupră-şî esecutarea decretului. Multe obiecte fură încă în aceeaşî di grămădite şi aprinse în imensa clădire, ér când trupele din Versailles intrară în capitală, nu mai rĕmăseseră din Tuilerii decât ruine fumegătóre, pe cari în 1882 le licitară.

Braşov, 1895.

Alfa.

a acest lucru, că nu are timp sĕ stea de vorbă cu nefericitul. In urmă acesta descărbă douĕ glónțe asupra lui Ludovic *Deutsch* culcându-l numai decât la pămênt cu cuvintele: *„Décă voi nu-mĭ plătițĭ, vĕ plăcesc eu!“* Ucigașul s'a predat însu-șĭ poliției și suportă cu resignațiune orĭ ce i-se adreséză. Acest lucru credem, că este destul de evident, pentru a ne puté convinge, că scóla teribilă, care constă întru a considera pe individ de o mașină bună de păstrat numai pănă-ce aduce folos, ér după aceea a-o da nimicirii, nu póte duce decât la demoralisarea totală a omenimei.

—o—

Musica orășenéscă va concerta Duminecă, 11 August n., în grădina dela Hotel „Nr. I.“; la timp nefavorabil în sală. Inceputul la 8 óre. Intrarea 30 cr.

Coresp. „Gaz. Trans.“

Bran, 8 Aug. n. 1895.

Am fi dorit sĕ ajungem în încântătorii munțĭ ai Branului cu ḑiuă, am sosit însĕ la locul destinațiunei abia la 9 óre séra! Inaintea ochilor noștri se ridică teribile stâncĭ de pétră, se ridică de o parte *Bucecii*, de alta rĕmâne în urmă *Piétra Craiului*, ér noi străbatem printre creste de munțĭ spre Bran.

Ajunșĭ aicĭ, lucrul era spre sfîrșite. Nu am putut asista la producțiune, dér am auḑit frumóse laude la adresa diletanților, despre carĭ mi-s'a spus, că și-au făcut datoria cu succes satisfăcĕtor.

Imediat după producțiune a urmat petrecerea, care a durat cu multă animație până în revĕrsatul ḑilei.

In Bran petrec peste véră mulțĭ streinĭ, căutând plăcere și aer curat în mijlocul naturei sĕlbatice. Acestora este a-se mulțumi în mare parte împrejurarea, că salele erau ințesate de lume tînĕră și bĕtrână, așa că pe lângă tótă lărgimea spațiului, mulțimea abia încăpea.

M'au fermecat, spun drept frumósele, Romàncuțe, atât de vióie și drăguțe. Am vĕḑut ochĭ de tóte nuanțele, carĭ de carĭ mai se ducĕtorĭ...

Un singur fapt m'a uimit de tot: Costum național nu am vĕḑut nicĭ unul! Se póte așa ceva în inima românismului?..

S'a jucat hora cu multă însuflețire, apoi vals, cadril și... *csárdás*! Tótă lumea a rĕmas înmărmurită la auḑul csárdás-ului în Bran! Au voit dóră d-nii arangerĭ sĕ facă lumea sĕ créḑă, că „patriotismul“ s'a încuibat și în Țéra-Bârsii? Orĭ dóră au creḑut, că vor da o lecțiă șovinismului turbat, décă vor pune în ordinea de dans și „csárdás“. — L'a jucat *o singură păreche*, un pădurar cu o unguróică, ér noi am stat și i-am privit cu *mirare*. Mai mult nu spun, dér cred fórte mult, că în viitor nu se va mai pune „csárdás“-ul în ordinea de dans a unei petrecerĭ românescĭ în Bran.

A urmat apoi o *Sêrbă*, care a fost jucată de mic și mare cu nespusă însuflețire. Părea că vêrtejul s'a slobodit din vêrful Bucecilor, în sala de joc.

Tinerimea din Brașov a fost bine representată la petrecere. In pausă ne așeḑarăm la o masă, intonând mai multe cântece frumóse. Intrégă lumea era însuflețită, și lucru natural, nicĭ toastele nu au putut lipsi. Părea o coincidență admirabilă în faptul, că pe când un tînĕr spunea cu glas înalt: „Românul în vecĭ are sĕ fiă domn peste munții verḑĭ“, sala întrégă fù luminată de fulgere, după carĭ urmà o detunătură puternică. Un venerabil părinte spunea, că: Inimile capĕtă nutreț spiritual prin manifestarea simțemintelor, după-cum natura îșĭ suge sucul de viéță din rĕsboiul cerului... Societatea a beut în cinstea tuturor și... a poporului român.

Târḑiu, când se rĕscolesc negurile din văi, urcându-se spre vêrfurĭ, o trăsură, încărcată cu vêrf eșì din mijlocul romanticelor locurĭ ale Branului. Nu ne interesézâ vorbele celor 10 tinerĭ, *încărcațĭ* în acéstă trăsură, ele sunt cópte și necópte, dér ceva se vedea totușĭ pe fețele tuturor: *dorul după cineva...* Ce sĕ-i facĭ nĕcasului?

Dér las', Branul dór nu-i peste pămênt!

Tiberius.

Rĕspuns la „Intêmpinarea“ d-lui Ghețe.

(F i n e.)

Este o mare deosebire între modul de a vedé al lui Ciocan et. comp. și al grănițerilor. Ciocan et. comp. ar voi sĕ se mănânce totul aḑĭ, ér urmașii de mâne, vadă ei, ce vor face. „După noi potopul“. Grănițerii din contră ar voi, sĕ tráéscă și urmașii de mâne încai ca înaintașii lor de aḑĭ.

Ciocan et comp. se încércă în tot chipul a provoca îngerința streinului, tot cu scopul de a ajunge cât mai curênd la salare grase, ca la stat, la relut de cuartir de 240 fl. pe an, la cincenale și alte favorurĭ, d. e. sĕ nu-i controleze nimenĭ și nimenĭ sĕ nu-i întrebe: de îșĭ fac datoria, orĭ nu. „A lucra puțin, a câștiga mult și a trăi bine“, — escelentă devisă! — Grănițerii se feresc de îngerință streină, pentru-că ea însémnă perirea instituțiunilor nóstre.

E ușor lui Ciocan et comp., că ei n'au contribuit cu nimic la formarea și conservarea fondurilor și averilor grănițerescĭ. Grănițerii însĕ vor, ca averile moștenite dela părințĭ, sĕ le pótă și ei lăsa moștenire sântă urmașilor lor de mâne.

Privitor, în fine, la **pĕcatele**, ce se impută d-lui Ghețe în corespondență, sub raportul conduitei, d-sa n'are curagiul a-le combate, ci le declară simplu de „scornitur̆ și mistificărĭ rĕutăciόse, demne numai de un colportor și denunciant miserabil și ordinar“. Ei bine, ca onorabilul public sĕ se convingă, că corespondența din Năsĕud nu merită aceste epitete ale unui om „de bună crescere“, cu părere de rĕu mĕ vĕd silit a descrie pentru acum numai primul cas, cel mai ușor din pĕcatele, ce i-se impută d-lui Ghețe în corespondență.

In 17 Iunie 189. trei profesorĭ, între carĭ și d-l Ghețe, cu mai mulțĭ școlarĭ din clasa superióră, merg în „Berĕrie“ spre a-șĭ petrece. Ca sĕ facă nițică economia, ei nu iau berea dela ospĕtarul „Berĕriei“, ci o comandă direct dela berar, cu butoiul. Colea spre însĕrate, Ghețe cere ospĕtarului Gill lumină, căcĭ începuse a-se întuneca. Gill refusă, fiă pentru-că nu au luat berea del el, séu temêndu-se că nu-șĭ va căpĕta plata luminei, căcĭ tocmai pe atuncĭ sĕ porniseră asupra lui Ghețe mai multe procese pentru datorii. Atuncĭ Ghețe prinde pe Gill de grumaḑĭ și-l gâtuesce, de-l face vênĕt, strigându-i „te omor....“ Soția lui Gill spĕriată, fuge afară și începe a striga cât o lua gura: „Tulai, tulai, sărițĭ ómenĭ bunĭ, că Ghețe omóră pe Gill“. Se adună copii, servitorĭ, servitóre, școlarĭ din tóte clasele și fel de fel de public, ca la comediă. Un coleg al d-lui Ghețe alérgă la primar și-l conjură sĕ interviă, că e rĕu. Primarul vine, se orientézâ și aflând, că bravii storseseră deja șépte butóe de bere, prima disposițiune i-a fost a opri pe berar, sĕ nu le mai dea bere, apoi a împrăsciat publicul.

Sĕ nu se scape din vedere, de o parte, că Năsĕudul e un sat abia de 2500 locuitorĭ, inclusive școlărimea, unde tóte se aud, se povestesc, se schimonosesc; de altă parte, că „Instrumentul fundațional“, la pag. 32, cere profesorilor sĕ aibă: „o viéță morală și purtare modestă esemplară, atât față cu superiorii și fundatorii, cât și **însuflătóre de respect față cu școlarii**“.

Celelalte pĕcate, ce se impută d-lui Ghețe, sunt încă și mai grele; însĕ din considerațiuni către institut și corpul profesoral, nu le voiu descoperi de astă-dată. Sunt însĕ bine notate și se va face us de ele, când va fi sosit timpul.

De o fire și de o ființă cu d-l Ghețe este și celalalt membru al colegiului profesoral, „de proveniență negrănițerésca“. In viéța lui el nu șĭ-a impus nicĭ o reservă în purtare; este ca și când nu s'ar fi gândit nicĭ-odată, nicĭ la sânțenia jurămêntului, nicĭ la educațiunea școlarilor, nicĭ la reputațiunea corpului profesoral, nicĭ la numele gimnasiului.

„Sunt caracteristice pentru ideile lui mai ales douĕ enunciațiunĭ ale sale: „Noi profesorii gimnasiului formăm pătura cea mai de-asupra în societatea din Năsĕud, și trebue sĕ se întêmple ce vrem noi și cum vrem noi“. Ce mai ambițiune nobilă, a terorisa societatea, dér a nu se gândi la gimnasiu! A arătat el prin fapte, ce vré, căcĭ la un cas de mare scandal public, la cererea bărbatului, a intervenit însu-șĭ ministrul de instrucțiă și numai Ciocan, cu bunele lui relațiunĭ în sus, a făcut, ce a făcut, și șĭ-a scăpat pentru atuncĭ prietinul intim, dér cu admonițiunea: „și décă încă-odată va dovedi purtare nemorală...“ („és ha még egyszer erkölcstelen magaviseletet tanusit...“ Nr. 37,293 și 41,485 ex 1889) Atuncĭ a ḑis intimul: „Pănă e Ion în truntea treburilor, orĭ ce așĭ comite, nu mi-se va întêmpla nimic!“

Ecă „esclusivismul, ce-l cultivă acest grup, dintr'un odiu personal nejustificat, față de cei doi membri ai colegiului profesoral, ce nu sunt de proveniență grănițerésca“, carĭ primițĭ la noi, au jurat a da copiilor noștri o educațiune solidă, sănĕtósă, a-le forma caracterul *moral*.

Este de datorința comitetului fondurilor a face ordine, căcĭ „esemplele rele“ au început deja a infecta „moravurile bune“, ér elementele integre din corpul profesoral nu vor pregeta nicĭ ele, în óra a un-spreḑecea, a sprijini intențiunile comitetului și ale grănițerilor fundatorĭ.

S'ajute Dumneḑeu, căcĭ marĭ sunt jertfele grănițerilor pentru gimnasiu!

Vasile Petri.

Scirĭ telegrafice.

Biroul de corespondență oficios din Budapesta împrăștie în lume, în ajunul Congresului de mâne, următórea telegramă:

Budapesta, 9 August. „Pester Lloyd“ caracterisézâ Congresul naționalităților ca pe-o întreprindere privată a unor domnĭ, carĭ cu orĭ-ce preț vor sĕ jóce un rol, cu tóte-că partea precumpănitóre a pressei naționalităților ia posțiă puțin simpatică față cu Congresul de mâne.

Intre martirii din Șeghedin și esilații de bună voiă din Bucurescĭ a isbucnit o certă amărîtă. Martirii șĭ-au pus tótă influența, ca sĕ se amâne Congresul, ca prin acésta sĕ-șĭ asigure condițiile pentru a fi eliberațĭ. Față cu acésta expatriații din Bucurescĭ au insistat pentru ținerea Congesului. Ținerea Congresului este identică cu abandonarea martirilor. Aceștia sunt lăsațĭ sorții lor.

Prin urmarea conducerea mișcării naționale române au luat'o elemente cu totul nouĕ.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 8 August. Aḑĭ s'a făcut anunțarea Congresului în oficiul căpitănatului suprem polițienesc al Budapestei. In sensul anunțării, Congresul se va ține în ḑiua de 10 August la 2 óre după améḑĭ, eventual continuativ în 11 și 12 l. c. în „Hotel Național“ din Váczi-utza, nr. 22. Unicul punct al Congresului este: „Stabilirea unui program comun de acțiune“ Hârtia, prin care se cere concesiunea dela căpitănatul suprem orășenesc, este iscălită de Mangra, Mudron, Dr. Gavrilla, Svebla, Raffay și P. Iakab cei trei din urmă locuitorĭ în Budapesta.

Budapesta, 8 August. „Magyarország“ spune, că, *la îndrumarea guvernului*, căpitănatul suprem *va permite Congresul, ca adunare poporală*, și a luat disposițiunĭ, ca despre vorbirile, ce se vor ține, sĕ aibă rapórte prin tâlmacĭ autorisațĭ.

Budapesta, 8 August. Președintele Ligei culturale, V. A. *Urechiă*, a sosit aḑĭ aicĭ, avênd o conferență cu delegații Congresului naționalităților. De aicĭ Urechiă va pleca la Bruxella, la conferența interparlamentară (Scirea lui „Magyarország“)

Carlovĕț, 8 August. Fóia oficiósă a patriarchului sêrbesc publică un rescript prea înalt, prin care se *permite întrunirea Congresului bisericei sêrbescĭ* pe ḑiua de 29 Septemvre. Rescriptul accentuézâ, că la Congres nu se va trimite comisar regesc.

DIVERSE.

Clopotarĭ. Locul dinaintea consiliului municipal din Bruxella oferia în 22 Iulie n. c. un neobicĭnuit aspect. Cap la cap stetea mulțimea poporului pe locul închis de vechile case ale diferitelor bresle; nicĭ un locșor nu era liber. Ferestrile și balcónele tuturor caselor erau ocupate de privitorĭ. Pe cerdacurile consiliului municipal luaseră loc consilierii orășenescĭ și municipalĭ cu soțiile lor, representanții pressei și membrii juriului. Trebuia sĕ se alégă *clopotarul* Bruxellei. Dintre 16 concurențĭ se retrăseseră 9, dér chiar înainte de a procede la alegere, se mai anunță un concurent, clopotarul orașului Alost (Flandra ostică); astfel în total aveau sĕ fie auḑițĭ opt clopotarĭ. In „maison du roi“, în al căruia turn se află clopotele, se făcù esamenul de „calificațiune“ al concurenților. Cei dintâi doi clopotarĭ nu se produseră cu nimic deosebit; abia când al treilea clopot cânta „marseilleza“ și „Heil dir im Siegenkranz“, se auḑì un vioiu aplaus. Ceilalțĭ clopotarĭ cântară cântece poporale din Bruxella, valsul „Albastra Dunăre“, „Trarara bum“ și alte asemenea cântece de stradă, dér nu făcură, decât prea puțină impresiune. In fine se auḑi un puternic cântec de întroducere, escelent esecutat; tonurile pline ale acestei întroducerĭ erau nisce variațiunĭ la piesa „Fiica regimentului“. Cu acest cântec clopotarul al 8-lea câștigà pe toțĭ; un însuflețit aplaus străbătù, ca un curent electric, locul. Din cerdacurile consiliului municipal 'i se recunoscu învingerea, și postul, provĕḑut cu o léfă anuală de 3600 francĭ, se oferì clopotarului din Alost, lui De Mete, care e numai de 28 anĭ. Acesta fù purtat din brațe în brațe pe de-asupra mulțimei dela „maison du roi“ pănă la consiliul municipal, ér când apărù în sfîrșit pe cerdacul consiliului municipal, 'i-se făcù mare ovațiune, în vreme ce din casele breslelor rĕsunau clopotele.

Invențiunea lui Herz. Ḑiarul „Pall Mall Gazette“ din Londra a interwiewat ḑilele trecute printr'un redactor al sĕu, pe des amintitul Dr. Cornelius Herz, care-i încredință interwiewatorului „o mare invențiune“, pe care el (Herz), durere, va trebui sĕ o lase nefolosită. Se tractézâ anume despre o epocală îmbunĕtățire a organisațiunii telegrafelor, în deosebĭ în locurile submarine. Cu ajutorul sistemului sĕu, ḑise Herz, va fi posibil a-se telegrafa într'o minută 10,000(!) de cuvinte. Pănă acuma cele mai bune instrumente de abia puteau comunica în același timp 20 de cuvinte în locurile sumbarine. Cu acéstă invențiune, se va inaugura o completă schimbare a relațiunii prețurilor. Se vor puté telegrafa 50 de cuvinte pentru simplul porto al unei epistole în strĕinătate ($2^1/_2$ pence). Décă prin suferința sa și prin urmăritorii sĕi nu 'i-se va stinge făclia vieții, el a plănuit sĕ întemeieze un ḑiar, care va trebui sĕ apară *tot la 6 óre*, așa-dér în 4 edițiunĭ. D l Dr. Herz dete visitatorului amĕnunte asupra planului sĕu. Se pare, că fantasia bolnavului dela Bornemouth n'a suferit nicĭ o sdruncinare, atât de minunat e prospectul, ce-l ofere viitórei epoce acéstă fóiă, ce va apăré tot la un interval de 6 óre.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.10
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.85
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	124.50
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	102.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.—
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	157.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	145.75
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de argint austr.	100 90
Renta de aur austr.	123.15
Losurĭ din 1860	154.15
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1070.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	484.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	396.25
Napoleondorĭ.	9.63
Mărcĭ imperiale germane . . .	$59.42^1/_2$
London vista	121.55
Paris vista	48.15
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.—
Note italiene.	45.65

Cursul pietei Brasov.

Din 9 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Argint român.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.64	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.82	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 10300—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Budgetul asupra percepțiunilor și erogațiunilor orașului Brașov pro 1896, dimpreună cu tóte aclusele — conform §-lui 125 al art. de lege XXII din 1886 — se află în decurs de 15 ȡile în biroul contabilitățeí orășenescĭ (strada porței nr. 63).

Fiă-cărui *dăjdier comunal* 'i stă în drept a-șĭ așterne eventualele observațiunĭ până în 18 August a. c. acestui magistrat.

Brașov, 3 August 1895.

757,1—3 Magistratul orășenesc.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10—	8.05	8 05	8.05	2.15	pl.	Viena . . .	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok . .		2 29	5.23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P.-Ladány . .		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév			1.26	9 30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca . . .				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia . . .		5.40	12.47	8.31	7 08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău . .		2.55		6.53		7.37
8.34	10.37		6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida . .		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriș . . .		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea . .		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11.54			Uioara . . .		2.48			2.—	4.31
11.07			12.04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud . . .		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1.40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel . .		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .		10.55	6.41			12.46
3.04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol .		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighișóra . .		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu . .		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod . .		7.45	4 27			10.02
6.12			8.30	12.58		Agoștonfalva .		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apața . . .		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.26	7.01
	12.26	5 59		3.01		Timiș . . .		6.—	1 42		9.39	6.—
	1 11	6.29		3.31		Predeal .		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11 25		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ de persón.	Trenu mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10—
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna . . .		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig . . .		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10.28	6.36	10.35	Zĕrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș - Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș . . .	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ . . .		4.15
9.59	4.55		Bistrița		1.16

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.–	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ . .	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.